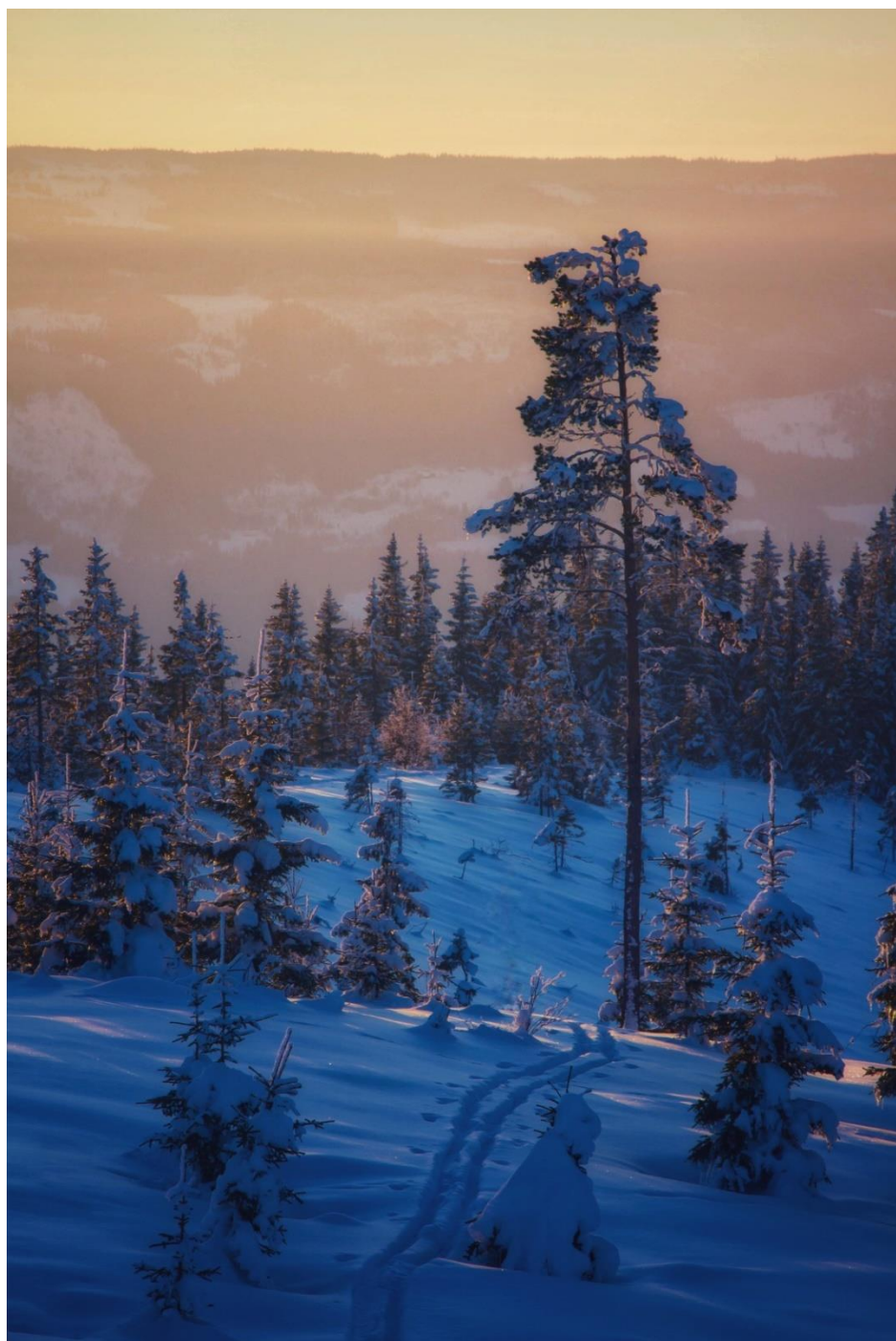

Regionrådet i Lillehammer-regionen

Årsmelding 2017

Innhold

Innledning.....	3
Organisering av arbeidet.....	3
Økonomi.....	4
Regional næringsplan.....	6
Gründer- og vekstservice.....	6
Næringsarealer.....	7
Regionprofilering.....	7
Kreative og kulturbaserte næringer.....	8
Bioøkonomi.....	9
Reiseliv og opplevelser.....	9
Landbruk.....	12
Idrett.....	12
Byregionprogrammet - fase 2.....	14

Innledning

I 2017 har partnerskapsmidlene som Regionrådet disponerer hovedsakelig vært knyttet til arbeidet med å realisere Regional næringsplan. Idrettssatsingen har også vært videreført, med Olympiatoppen Innlandet i førersetet. Videre har det vært støttet opp under utviklingsarbeid ved regionens felles landbrukskontor. Samlet reflekterer Regionrådets prioritering av ressurser et godt bilde på hva regionen er kjent for utad og hvor det er et potensial for videre utvikling.

Videre i årsmeldingen gjøres det innledningsvis rede for organiseringen av arbeidet i 2017. Deretter presenteres de økonomiske rammene for året som har gått. Videre gis det en redegjørelse for de viktigste resultatene og erfaringene fra arbeidet. For detaljer om de enkelte prosjektene vises det til års- og sluttrapporter fra disse, som kan fås ved henvendelse til regionkoordinator.

Regnskapet til Regionrådet er revidert og godkjent som en del av regnskapet til Gausdal kommune.

Organisering av arbeidet

Ordfører i Øyer kommune, Brit Kramprud Lundgård, har vært regionrådsleder i 2017. Øvrige medlemmer fremgår under:

- Ordfører i Øyer kommune/regionrådsleder, Brit Kramprud Lundgård
- Ordfører i Lillehammer kommune/, Espen Granberg Johnsen
- Ordfører i Gausdal kommune, Hans O. Høistad
- Opposisjonspolitiker i Øyer, Marthe Lang-Ree (Vara Steinar Grimrud har fungert det meste av året)
- Opposisjonspolitiker i Lillehammer, Astrid Gaasand
- Opposisjonspolitiker i Gausdal, Olav Olstad
- Fylkespolitiker (posisjon) i Oppland fylkeskommune, Aud Hove/Kjersti Bjørnstad
- Fylkespolitiker (opposisjon) i Oppland fylkeskommune, Eivind Brenna
- Rådmann i Lillehammer, Tord Buer Olsen
- Rådmann i Øyer, Ådne Bakke
- Rådmann i Gausdal, Rannveig Mogren
- Rådgiver i Oppland fylkeskommune, Erik Lagethon
- Regionkoordinator, Anne Kirsti Ryntveit

Det har i 2017 vært avholdt 7 møter i Regionrådet, og det har vært behandlet 18 beslutningssaker, i tillegg til et stort antall orienterings- og drøftingssaker. Den 16. mars ble det avholdt et felles regionrådsmøte med Regionrådet for Midt-Gudbrandsdalen med fokus på muligheter og problemstillinger som er felles for de to regionene. Den årlige, regionale formannskapskonferansen fant sted i 19. mai. Den satt søkelyset på oppfølging av Regional næringsplan, herunder et særlig fokus på fritidsboligsektoren og oppstart av arbeidet med en regional arrangementsstrategi, og strategisk viktige tema som samferdsel og framtidens Oppland, sett i lys av Regionreformen.

I tillegg til de politiske møtene har det vært avholdt møter ca. hver 4.-6. uke mellom rådmennene i regionen og regionkoordinator (regional rådmannsgruppe). Disse møtene fungerer som et forberedende organ for de politiske møtene og er i tillegg en arena for drøfting av regionalt samarbeid i vid forstand.

Regionrådets administrasjon besto våren 2017 av regionkoordinator Anne Kirsti Ryntveit. Høsten 2017 ble arbeidet i regionkoordinators midlertidige fravær, ivaretatt av øvrig personale i LRV, samt Mariann Dannevig og Hanne Mari Nyhus fra Lillehammer kommune.

Lillehammer-regionen Vekst

I 2017 har Lillehammer-regionen Vekst (LRV) bestått av næringsssjef, to næringsutviklere (hvorav en assisterende næringsssjef), regionmarkedsfører, regionkoordinator og fra 1. januar ble staben også styrket ved at Lillehammer kommunes tidligere kultursjef ble innlemmet i staben og tillagt et særlig ansvar for kulturnæringsfeltet. Regionmarkedsføreren er en prosjektstilling som er 50/50 finansiert med partnerskapsmidler/kommunale midler. Regionkoordinatorstillingen er finansiert 50/50 fra kommunene og fylkeskommunen. Kulturnæringsmedarbeideren er 100% finansiert av Lillehammer kommune. De øvrige tre stillingene har vært interkommunalt finansierte. Regionkoordinator har formelt sett vært ansatt i Oppland fylkeskommune, mens de fem øvrige medarbeiderne har vært ansatt i Lillehammer kommune, som er vertskommune for enheten.

HubLHMR

LRV er også primus motor bak, og samlokalisert med, det medlemsbaserte gründer- og kontorfellesskapet HubLHMR (www.hublhmr.no) i GD-bygget i Lillehammer sentrum. Dette har vært en realitet siden juni 2015 og interessen har vært jevnt stigende. Lillehammer kommune er leietaker og det er lagt til grunn at tilbudet over tid skal være selvfinansierende og ikke belaste kommunale budsjetter. Denne målsettingen ble etterlevd i 2017.

Det er naturlig at antallet medlemmer vil variere noe i løpet av året. Hovedtendensen i 2017 har imidlertid vært en jevn økning og ved utgangen av året var det 41 medlemmer i Hub'en, inkludert seks ansatte i LRV og tre fra Skåppå. Disse er fordelt på de tre ulike medlemskategoriene fast plass (full), fleksibel plass (full) og fleksibel plass (deltid) og innebærer en 40% økning i antallet medlemmer fra forrige årsskifte. I 2017 ble kapasiteten i Hub'en utvidet med nytt møterom, stillerom og noen fleksible arbeidsplasser i kjelleren i GD-bygget. Det

totale antallet arbeidsplasser er etter denne utvidelsen 28. Ved å holde antallet faste plasser nede og fordi et betydelig antall medlemmer til enhver tid vil være på farten, er erfaringene så langt at det, til tross for en betydelig medlemsvekst, er mulig å øke antallet medlemmer ytterligere.

Økonomi

Ved årsskifte 2016/2017 var kr 420 000 av partnerskapsmidlene fra 2016 udisponert. Disse ble dermed lagt til beløpet som stod til disposisjon i 2017. Tildelingen av nye partnerskapsmidler lå i 2017 på samme nivå som tidligere år, med kr. 2 500 000 fra Oppland fylkeskommune og kr. 1 000 000 fra kommunene. Det samlede beløpet som stod til rådighet i 2017 var dermed kr. 3 950 000.

Regionrådet finansierte i 2017 arbeidet med Regional næringsplan med kr. 2 063 300, inkludert Regionrådets bidrag til finansieringen av stillingen som regionmarkedsfører og Regionrådets arrangementsstøtteordning. Dette er en noe lavere enn det som ble avsatt gjennom handlingsplanen

for 2017, hvilket skyldes at arbeidet, og dermed også kostnadene, med enkelte større prosjekter helt eller delvis er skjøvet over i 2018. Dette gjelder i første rekke arbeidet med prosjektene Regional arrangementsstrategi, Cyberland, Filmproduksjonsguide og Digitale forretningsmodeller i arrangement.

I neste kapittel redegjøres det nærmere for arbeidet med temaområdene i RNP. Større prosjekter av størrelsesorden kr. 100 000 eller mer som inngår i arbeidet med de ulike temaområdene, er utkrystallisert som separate prosjekter med eget prosjektnummer og beskrevet mer inngående.

I tillegg til arbeidet med Regional næringsplan har Regionrådet bidratt økonomisk til realiseringen av prosjekter først og fremst innen idrettsfeltet i samarbeid med Olympiatoppen Innlandet, men også samarbeid med regionens landbrukskontor og Byregionprogrammet for lillehammer og Gudbrandsdalen. Regionrådets bidrag til dette arbeidet fremgår av tabell 2 under.

Tabell 1: Oversikt over faktisk forbruk av midler til arbeidet med RNP i 2017

Prosj.nr		Forbruk 2017
81614	RNP - Ytre rammebetingelser	-
81671	RNP - Gründer og vekstservice	119 000
81615	RNP - Næringsarealer	8 500
81616	RNP - Regionprofilering	726 400*
81617	RNP – Kreative næringer med fokus på film/TV	200 000
81618	RNP – Reiseliv/opplevelser	820 500**
81619	RNP – Idrettsbasert næringsliv	100 000
81613	RNP - IKT	-
81620	RNP - Bioøkonomi	88 900
81621	RNP - Varehandel	-
TOTALT		2 063 300

*Inkl. kr. 486 400 til stillingen som regionmarkedsfører

** Inkl. kr. 500 000 til Regionrådets arrangementsstøtteordning

Tabell 1: Oversikt over partnerskapsmidler til øvrige prosjekter i 2017

Prosj.nr		2017
	Landbruk	
81595	Økt bruk av tre	50 000
	Idrett	
81610	Forebygging spiseforstyrrelser	200 000
81630	Kompetansebygging testing	100 000
81631	"Fra barn til ungdom"	100 000
	Annet	
81643	ByR fase 2	50 000
81200	RL drift inkl kontorhold	200 000
TOTALT		700 000

Regional næringsplan

2017 var det første året LRV hadde fullt bemanningsnivå, og dette har lagt grunnlaget for et betydelig aktivitetsnivå på de fleste områdene som omfattes av Regional næringsplan.

Regional Næringsplan ble ikke revidert i 2017, men handlingsplanen til Regionrådet for 2017 inneholder noen mindre justeringer av retningen det jobbes etter. Det ble blant annet satt i gang et arbeid med en arrangementsstrategi, og det ble gjort en spisset satsing på Cybersikkerhet innenfor IKT-næringen.

Regional næringsplan skal være retningsgivende for arbeidet i den regionale næringsutviklingsenheten, LRV, og omfatter således ikke bare utviklingsarbeidet gjennom Regionrådet, men også det øvrige næringsutviklingsarbeidet.

I den gjeldende næringsplanen er følgende temaområder tatt inn, og det er disse det rapporteres på her:

- Ytre rammebetingelser for næringsutvikling
- Gründer- og vekstservice
- Næringsarealer
- Regionprofilering
- Kreative og kulturbaserte næringer
- Idrettsbasert næringsliv
- IKT
- Bioøkonomi
- Varehandel
- Reiseliv og opplevelser

Ytre rammer for næringsutvikling

Samferdselsspørsmål er et tema som er særdeles viktig for regionen, men som vi i for liten grad jobber målbevisst med. Det pågår prosesser i Regionrådet for å finne gode løsninger på hvordan arbeidet skal organiseres.

Gründer- og vekstservice

I 2017 har arbeidet med gründer- og vekstservice vært svært aktivt. Henning Holmbakken har et særskilt ansvar for dette temaområdet, og han gjennomfører de aller fleste samtaler med gründerne. I 2017 ble det også påbegynt et arbeid med en løsning som heter Lean Business Platform, der Lillehammer-regionen er pilot for en ny løsning som skal gjøre det enklere, både for næringsutvikler og gründer og jobbe med bedriftsutvikling i tidlig fase.

Gjennom Hub LHMR har regionen fått et kraftsentrum for nystartede bedrifter. Konseptet får veldig gode tilbakemeldinger når det gjelder nettverksbygging og bidrag til idéutvikling.

Gründerdagene ble gjennomført for tredje gang høsten 2017. Dette er et samarbeid med partnere fra regionalt næringsliv og Start LHMR. Arrangementet gikk i 2017 over to dager og var spekket med ulike faglige og sosiale møteplasser og foredrag for alle som er opptatt av gründerskap i vid forstand. Arbeidet med gründerdagene har vært organisert gjennom en programkomité som har arbeidet med å videreutvikle konseptet og sørge for gode arrangementer.

Næringsarealer

Ved utgangen av 2017 hadde Lillehammerregionen en utfordrende situasjon når det gjelder næringsareal. Innenfor Lillehammer kommune sine grenser er det som ikke næringsareal tilgjengelig overhodet, i Øyer finnes det arealer som av ulike grunner er vanskelig å få i spill mens det i Gausdal er ekspansjonsplaner for eksisterende bedrifter på de arealene som finnes.

I sum betyr det at næringsarealsituasjonen i regionen totalt sett ikke er tilfredsstillende, og det er vesentlig at det gjøres et godt arbeid i arbeidet i alle tre kommunene med arealplaner for å bedre på situasjonen. I Lillehammer kommune er det vesentlig med en snarlig avklaring på båndlagte arealer til E6, Hovemoen leir og driftsbanegård. I de berørte områdene på Storhove og Hovemoen er det potensiale for betydelige områder til næring.

Parallelt med arbeidet med arealplaner, jobber Lillehammerregionen Vekst med å etablere en arena for bedre samhandling mellom næringsarealutviklere og en basis for god, ekstern kommunikasjon om tilgjengelige næringsarealer.

Regionprofilering

2017 var første hele året med en dedikert regionmarkedsfører som primus motor for arbeidet. Regionmarkedsføringen har nå blitt langt mer systematisk og målrettet/strategisk, og aktivitetsnivået har økt betydelig. Fokus er på å synliggjøre attraktivitet og muligheter med relevans for potensielle tilflyttere og nytilflyttede, så vel som etablerte og (potensielle) nye næringsaktører, både gjennom fysiske møteplasser og i sosiale medier/web.

Regionens nettsted og kontoer i sosiale medier overvåkes og analyseres nå kontinuerlig for å få kunnskap om brukeratferd, målgrupper, hva som virker bra og mindre bra. Dette for å kunne målrette det videre arbeidet ytterligere. Det er også utarbeidet og implementert rutiner for publisering (når, hvor, hva og hvordan).

Det er lagt ned et betydelig arbeid for å etablere fysiske møteplasser som kan bidra til utviklingen av næringslivet i regionen generelt og som kan synliggjøre jobbmuligheter for potensielle tilflyttere spesielt. Gründerdagene som ble omtalt ovenfor er et viktig bidrag i så måte og i tillegg arrangeres det månedlige «Digitips» for å heve næringslivets kompetanse om digital markedsføring, og «HubPub» - en sosial og faglig møteplass for næringsaktører, studenter, leietakere i Hub'en og virkemiddelapparatet.

En annen viktig bærebjelke i regionprofileringen er «Homesick», som er et konsept som primært retter seg mot potensielle tilbakeflyttere. Vi ser tydelig at det å ha en tilhørighet til regionen i utgangspunktet, både gjør det mer sannsynlig at flytting til regionen skjer og det øker sannsynligheten for å bli værende lenge. Homesick består av digital kommunikasjon gjennom hele året og to arrangementer årlig, henholdsvis i Oslo og på Lillehammer.

Regionrådet avsatte i 2016 midler til et eget Studentregion-prosjekt. Dette skal være et bredt sammensatt samfunnsprosjekt som skal gjøre regionens utdanningsinstitusjoner enda mer attraktiv

for elever og studenter, involvere elever/studenter mer i Lillehammer-samfunnet og i større grad enn i dag utnytte potensialet som ligger i studentene som fremtidige innbyggere i regionen.

I 2017 ble det arrangert konsert med CC Cowboys på Stortorget som en direkte følge av prosjektet. Konserten var en del av fadderuka på høgskolen, og det ble en flott møteplass for studenter og regionens befolkning for øvrig. Utover dette var fremdriften i prosjektet svak i 2017, mye som følge av fusjonsprosessen på høgskolen og manglende tilgang på ressurspersoner.

Studentregionprosjektet videreføres i 2018, og det er enighet om at prosjektet trenger og skal få en revitalisering.

Kreative og kulturbaserte næringer

I 2017 ble tidligere kultursjef i Lillehammer, Øivind Pedersen, en del av Lillehammer-regionen Vekst. Han jobber med kreative og kulturbaserte næringer, noe som har gjort at bredden i dette arbeidet har blitt mye større enn tidligere.

Film

Filmnæringen var fortsatt et viktig satsingsområde innen dette feltet også i 2017. Blant annet ble det gitt betydelig utviklingsstøtte til filmen *Los Bando*, som i 2018 ble en stor suksess med deltakelse på konkurranseprogrammet på Berlinale og en rekke priser på mindre festivaler. Det har også blitt jobbet med et nytt filmnettverk, men dette har foreløpig ikke kommet videre fra forprosjektfasen.

Lillehammer Institute of Music Production and Industries (LIMPI)

Regionrådet har også støttet den pågående prosessen med å realisere Lillehammer Institute of Music Production and Industries (LIMPI) i to faser, en utviklingsfase og en etableringsfase. I 2017 ble det besluttet at LIMPI skal realiseres med oppstart skoleåret 2018/2019 med 48 nasjonale og internasjonale studenter. En viktig del av fase 2 har vært merkevarebygging og markedsføring, som var den aktiviteten tilsagnet fra Regionrådet har vært knyttet til. Det forventes at LIMPI kommer til å bli en stor tilvekst til kulturbyen Lillehammer, og skolen legger grunnlaget for å jobbe målbevisst med næringsutvikling innen musikkbransjen, i nært samarbeid med andre aktører innen kulturnæringsfeltet i regionen.

Litteratur

I oktober 2017 ble det klart Lillehammer ble tildelt statusen som UNESCO Litteraturby. Arbeidet med søknaden som ble levert i juni i fjor, var delvis finansiert av Regionrådet. Regionrådet støttet også opp under arbeidet med Fribykonferansen PEN/ICORN som ble arrangert i forbindelse med Litteraturfestivalen 2017, blant annet som et ledd i å understøtte UNESCO-søknaden. Statusen som UNESCO Litteraturby gir foreløpig uante muligheter som det jobbes hardt for å identifisere og etter hvert realisere.

Idrettsbasert næringsliv

Idrettsbasert næringsliv er viktig for regionen, og det jobbes kontinuerlig med å bidra til å styrke enkeltbedrifter. Det gjenstår derimot å få til en samlet satsing på dette som et næringsområde, og i forrige rullering av næringsplan ble ambisjonsnivået på dette området justert noe ned. Det jobbes fortsatt med ulike muligheter innenfor dette feltet, blant annet jobbes det med å utvikle eSport i regionen og derigjennom legge til rette for utvikling av næring i forbindelse med dette.

Bioøkonomi

Feltet har en todelt satsing, der det ene sporet handler om håndverksmat og det andre om større industribedrifter innenfor bioøkonomisektoren.

Innen håndverksmat var 2017 et aktivt år med en lang rekke mobiliseringsaktiviteter. Opplevelsen er at ting tar tid, men at det er stor interesse i regionen for en satsing på dette. Gjennom 2017 ble det jobbet med å få noe mer struktur på arbeidet ved å få på plass en prosjektleder for et nettverk. Skåppå ivaretar denne rollen, og nettverket var på starten av 2018 blant annet på studietur til Trøndelag.

Arbeidet med større industribedrifter innen bioøkonomifeltet handler om å bidra til å styrke eksisterende aktører og tiltrekke nye. Når det gjelder eksisterende bioøkonomibedrifter er det særlig innen treforedling og næringsmiddelindustri regionen er sterke. Selv om Nortura har svekket sin tilstedeværelse, er både Tine og Q-meieriene i en sterk utvikling. Det er også mindre næringsmiddelaktører som satser, og som forhåpentligvis vil vokse.

Når det gjelder treforedling er det god vekst i solide bedrifter som Pretre og Gausdal Bruvoll. Det har vært seriøs dialog med to aktører for en potensiell nyetablering, uten at regionen nådde opp i denne omgang. En erfaring fra disse dialogene er at Lillehammer-regionen ikke er høyt i bevisstheten som et mulig sted for etablering i denne bransjen, og det er noe som skal jobbes med i 2018.

IKT

IKT-bransjen i regionen fortsatte sin svært positive utvikling i 2017, med flere bedrifter som øker omsetning og bemanning. Primærjobbingen på dette området handler om å bidra til å styrke enkeltbedrifter, blant annet er flere av IKT-bedriftene aktivt med på Homesick, og har rekruttert flere gjennom dette konseptet.

I 2017 arrangerte Lillehammerregionen Vekst det første eSport-eventet i regionen, i samarbeid med Lillehammer Bibliotek og Gausdal Videregående Skole. Det ble et vellykket arrangement, som la grunnlaget for en videre satsing. I mai 2018 arrangeres finalene i Telenorligaen i Lillehammer, og det jobbes videre med større satsing fremover. eSport er spennende i seg selv ved at det innebærer muligheten for store arrangementer, og det er en viktig rekrutteringsarena for regionens IKT-næring.

Cyberforsvaret på Jørstadmoen styrkes gradvis, men det er fortsatt uavklart om den komplette flyttingen av Cyberforsvaret til Jørstadmoen blir gjennomført. Dette er varslet i langtidsplanen for Forsvaret, men foreløpig ikke operasjonalisert. Slik sett er det fortsatt viktig med sterkt politisk press på denne saken.

Varehandel

Tallene viser at regionen styrker sin relative posisjon sammenlignet med landet for øvrig innen varehandel, noe som i stor grad og sannsynlighet kan forklares med den sterke utviklingen innen hyttebyggingen.

Reiseliv og opplevelser

Regionrådets satsing på temaområdet reiseliv og opplevelser har i 2017 i hovedsak vært knyttet Regionrådets arrangementsstøtteordning, samt til Visit Lillehammer og det strategiske utviklingsarbeidet i Snowball. Totalt 16 private og offentlige aktører deltar nå i Snowballs samarbeidsforum. Disse bidrar med et fast årlig beløp til å dekke basiskostnadene i Snowball-

satsingen (koordinering og oppfølging av pågående prosjekter, akkvisisjon av nye prosjekter, nettverksaktiviteter og rapportering mm.). Det operative arbeidet utføres av et arbeidsutvalg på 3 personer som bidrar til prioriteringer og beslutninger for prosjektene. Regionrådet bidrar til basisfinansieringen av Snowball-satsingen, så vel som til finansieringen av enkeltprosjekter. Det er igangsatt et arbeid for å utmeisle og forankre videre Snowballsatsing for 2018-2020, i hovedsak i styret i Visit Lillehammer og nå fremover også mot partnerne i Snowball. Avtalen mellom samarbeidspartene skal fornyes og handlingsplan vedtas.

De har vært 16 utviklingsprosjekter pågående i løpet av året hvorav 12 fortsetter i 2018. Nedenfor følger en kort status for noen av de viktigste prosjektene det har vært jobbet med gjennom Snowball-satsingen. I 2017 har Regionrådet bidratt med øremerket økonomisk støtte til prosjektene *Julebyen* og *Kommunikasjon mot fritidsboligeiere*. Det øvrige arbeidet har vært støttet som en del av basisfinansieringen av Snowball og/eller ved bidrag inn i arbeidsgrupper ol. i prosjektene. Avslutningsvis gis det en kort oversikt over arbeidet med Regionrådets arrangementsstøtteordning.

Digitalt Reiseliv Oppland

Digitalt Reiseliv Oppland ble igangsatt som et toårig prosjekt i samarbeid med Oppland fylkeskommune og de tre andre destinasjonsselskapene i Oppland. Alle medlemmene har fått tilbud om å være med på grunnleggende eller avanserte kurs. Totalt har 80 virksomheter og 120 personer i vår region har deltatt på kursene. Prosjektet avsluttes juni 2018.

Bærekraftig Reisemål

I 2017 startet hovedprosjektet med å få merket regionen (Visit Lillehammer og kommunene) som et bærekraftig reisemål. Første utgave av handlingsplan for bærekraftig reisemålsutvikling 2017-2019 ble vedtatt i styret i Visit Lillehammer, og i kommunestyre/formannskap i syv kommuner i løpet av første kvartal 2017 (Nordre Land kom med i selskapet i januar 2018). Besvarelse på standard for bærekraftig reisemål bestående av 104 indikatorer er i slutfasen, og skal leveres i slutten av april 2018. I løpet av 2017 har det vært kompetanseprosjekter som kurs innen vertskap, bli en mer bærekraftig bedrift og markedsføring og kommunikasjon i et bærekraftperspektiv. Det har også vært arbeidet med sertifisering av bedrifter og arrangementer, samt sertifisering av Visit Lillehammer. Prosjektleder har også vært involvert i diverse møteplasser og nettverk knyttet til lokalmat. Det har vært utført flere undersøkelser (bedriftsundersøkelse og gjesteundersøkelse). Som prosjekt avsluttes dette arbeidet i juni 2018. Deretter vil det inngå som en løpende del av virksomheten.

Eventure Lillehammer

Eventure Lillehammer var et kompetanseutviklingsprosjekt med formål å styrke arrangementenes verdiskaping. Prosjektet varte i vel 2 år og ble avsluttet i 2017. Det skapte en tettere dialog og samarbeid mellom Høgskolen og næringsmiljøet/arrangørene og satte arrangementsutvikling og kompetanse på en felles dagsorden. Prosjektet har også bidratt til å løfte Høgskolens eget fokus på arrangement som kunnskapsområde. Involvering av studenter og utvikling av nye studieemner og et nytt etter- og videreutdanningsprogram har bidratt til å tydeliggjøre Høgskolens posisjon ytterligere innenfor arrangementsfeltet. Som et ledd i arbeidet er det også etablert en kompetanseportal med rapporter, nyheter etc. om arrangement i regionen (www.eventurelillehammer.no).

Kina som vekstmarked

I 2017 startet hovedprosjektet med formål å utvikle en lønnsom turisttrafikk fra Kina, primært på vinterstid. 9 bedrifter er med i prosjektet som har en treårs varighet. Det jobbes mot turoperatører, journalister og idretten. Vi har satt sammen pakker med opphold både i regionen og andre steder i Norge. I det videre arbeidet er det viktig å sette fokus på tilretteleggingsbehov lokalt for å ta imot et

nytt marked som Kina mht kulturforståelse, språk, forventninger mm. Vi er også med i Innovasjon Norges satsing «Global Growth Winter Sports China».

Snowballkonferansen

I 2017 ble konferansen gjennomført for 7. gang. Dette er en av tre nasjonale reiselivskonferanser. Temaene for de to dagene i februar var bærekraft, utvikling og destinasjonsmarkedsføring. Det var 198 deltagere og 21 foredragsholdere.

Julebyen Lillehammer

Målsettingen for dette prosjektet er å ta en posisjon som Nordens juleby nr 1. Julen i denne sammenheng er hele desember måned. Prosjektet har som oppgave å samle de ulike aktivitetene som Lillehammer har å by på i desember under en felles kommunikasjons-og designprofil. Denne er utarbeidet av Krible design i 2017. Prosjektet går ut 2018.

7 Trolls

Bedriftsnettverket 7 Trolls – virtuell fornøylespark. Målet med hovedprosjektet er å utvikle samspillet og finne nye forretningsmodeller mellom reiseliv, kreativ storytelling og ny teknologi. Ambisjonen er å utvikle nye reiselivs- og spillprodukter som gjensidig kan styrke hverandre. I den "Virtuelle fornøylesparken" er eventyret "7 Trolls" det bærende elementet og historien spiller seg ut gjennom ny teknologi. Dette gir mulighet for nye innovative produkter og tjenester både på nett og "in real life" gjennom samarbeid med reiselivet. Historien kan både spilles av med denne regionen som bakgrunn, samtidig worldwide ala Pokemon GO. Teknologien gir mao mulighet til å utvikle regionen som en «Virtuell Fornøylespark». Løsningen har som mål å skape ny trafikk til regionen, samt å få gjestene til å bli lengre gjennom å etablere «trollpunkter» rundt i regionen.

Kommunikasjon mot fritidsboligeierne

Gjennom 2017 har det vært etablert et samarbeid/nettverk med de aktører som idag kommuniserer direkte mot fritidsboligeiere i forhold til innholdsproduksjon. En undersøkelse for å kartlegge kommunikasjon og medievaner blant fritidsboligeiere er gjennomført. På basis av undersøkelsen er det foretatt kartlegging og vurderinger om og hvordan en evt. distribusjonsplattform mot målgruppen kan etableres og driftes. Det har også vært en rekke møter med GD for å avklare samarbeid rundt deres nye satsning på www.gdhytte.no.

Arrangementsstøtteordning

For å gjøre tildelinger av arrangementsstøtte mer forutsigbar, rettferdig og strategisk, har Regionrådet opprettet en egen arrangementsstøtteordning. Det var avsatt en ramme på inntil kr. 500 000 til formålet, fordelt på to søknadsfrister (vår/høst). Ordningen forvaltes av Regionrådet etter saksforberedelse av regionkoordinator i samarbeid med arrangementskoordinator i Visit Lillehammer.

Hovedformålet med støtteordning er å bidra til økt verdiskaping i regionen, både direkte, gjennom tilreisende deltakere, støtteapparat og publikum, og indirekte, gjennom profilering av regionen i forbindelse med arrangementene. Støtteordningen er forbeholdt utviklingstiltak og skal gå til nye arrangement eller nyskaping i forbindelse med eksisterende arrangement. Det forutsettes at arrangementene har et nasjonalt eller internasjonalt tilsnitt.

I 2017 kom det inn 28 søknader om til sammen kr. 2 596 000 i støtte til ulike arrangementer fordelt på de to søknadsfristene. Elleve av søknadene ble innvilget med beløp fra kr. 25 000 til 75 000. Blant disse er det arrangementer i alle de tre kommunene og både innen idretts- og kulturfeltet.

Interessen for ordningen, bredden i søkere og de mange spennende initiativene som denne har utløst, tyder på at den er etterspurt. Gjennomgående synes ordningen å fungere som «såkornkapital» for å få i gang utviklingsarbeid som i mange tilfeller ellers ville ha vært vanskelig å realisere, enten det er snakk om utvikling av eksisterende eller nye arrangement.

Landbruk

Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen har samarbeidet med Lillehammer-regionen Vekst i for å øke produksjonen av håndverksmat (lokal mat), samt å få større arrangement til å bruke slike produkter i sitt mattilbud. I dette har landbrukskontoret hatt et særlig ansvar for kontakten med produsenter og leverandører. Erfaringen så langt er at arbeidet med å øke tilbud og omsetning av lokalmat er noe som tar tid.

Prosjektet "Bedre fôrproduksjon på høgereliggende engarealer", som ble avsluttet i 2016, er fulgt opp av Norsk landbruksrådgivning med vekstmålinger og fagmøter med god respons i 2017. Prosjektet har slik sett positive ettervirkninger.

Prosjektet "Økt bruk av tre som miljøvennlig byggemateriale i regionen" drives videre av en arbeidsgruppe. Det begynner å gi resultater gjennom at det stilles krav til byggemateriale i kommuneplaner, samt at de første private initiativene for endra materialbruk i større bygg også er kommet i regionen. Arbeidet har i 2017 vært drevet fram med kommunale midler og egeninnsats fra arbeidsgruppas medlemmer. Landbrukskontoret har bedt om å få overføre inntil 50 000 av tilsagte midler til å underbygge arbeidet i 2018. En miljøanalyse for å fremme miljøvennlig bruk av tre ifbm byggingen av Nordre Ål skole, samt fagtur til massivrefabrikken i Åmot er prioriterte aktiviteter i det kommende året.

Landbrukskontoret skal rullere kommunedelplan landbruk til en temaplan i 2018. Denne rulleringen skal i tillegg til det tradisjonelle landbruket også omfatte satsing på bygdenæring. Tiltaksdelen i denne planen vil ha stor betydning for hvilke satsingsområder landbruket vil komme med overfor Regionrådet kommende år.

Idrett

Lillehammer-regionen er bosted for svært mange toppidrettsutøvere innen vinteridrettene og regionen har sterke klubber som arbeider med utvikling av morgendagens toppidrettsutøvere.

Toppidretten bygger opp under den overordnede visjonen om å bli Europas mest komplette region for vintersport og opplevelser. Toppidretten er en viktig drivkraft i anleggsutviklingen, den bidrar til omdømmebygging av regionen, den er viktig for rekruttering og utvikling av yngre utøvere og den kan skape grobunn for næringsaktivitet (for eksempel gjennom arrangementer og idrettsturisme).

Toppidrettssatsingen er kanalisert gjennom Olympiatoppen Innlandet, som har sin lokalisering på Lillehammer.

Toppidrett i denne sammenheng defineres som dagens og morgendagens toppidrettsutøvere innen

hovedsakelig vinteridretter, men også innen sykkel. Formålet med satsingen er å bygge kompetanse og fellestjenester som ivaretar og utvikler de utøverne som allerede bor her på en god måte og bidrar til å gjøre regionen attraktiv ift tiltrekking av enda flere utøvere.

Regionrådet støtter idrettsprosjekter innen primært to områder: Det ene har fokus på videreutvikling av det idrettsmedisinske tilbudet, mens det andre er knyttet til morgendagens potensielle toppidrettsutøvere i vid forstand. Det sistnevnte arbeidet er spisset mot ungdom med tilhørighet i de tre kommunene i Lillehammer-regionen.

Utvikling av et tilbud innen testing (testlab)

Regionrådet har over flere år bidratt sterkt til oppbyggingen av det idrettsmedisinske tilbudet i

regionen. Dette har omfattet etableringen av både idrettslege, tilbud innen kosthold, ernæring, idrettspsykologi, idrettsfysiologi og, nært knyttet til sistnevnte, oppbygging av et tilbud innen testing. Regionrådet vedtok å støtte arbeidet med å etablere et tilbud innen testing i 2016 og 2017. De øvrige områdene er tatt over i ordinær drift i Olympiatoppen.

Det er et uttalt mål for OLT sentralt at testsenteret på Lillehammer skal ha samme kvalitet på tjenestene som

testsentret på Toppidrettssenteret i Oslo. For OLT Innlandet blir det da viktig at vi har den samme kompetansen tilgjengelig slik at regionens toppidrettsutøvere og trenere får den hjelpen de ønsker lokalt. Videre er kompetanse i testlab'en en viktig støtte for trenerne i forhold til idrettsspesifikk testing under trening og konkurranse.

Erfaringene fra de to første årene med tilbud innen testing er gode. Testlab'en er nå den i verden som tester flest utøvere. Satsningen på sykkel har medført at flere gode utøvere har flyttet til Lillehammer og Sykkelforbundet har lagt all sin testing av utøvere til Lillehammer. Testlab'en ble i november resertifisert av Olympiatoppen sentralt, og blir sett på som ledende innen våre hovedfelt (sykkel og stormølle for ski). Støtten fra Regionrådet var ut 2017, men satsningen fortsetter som en del av den ordinære driften til Olympiatoppen Innlandet.

Forebygging av spiseforstyrrelser

Regionrådet har støttet OLT Innlandet sitt arbeid med å forebygge spiseforstyrrelser blant idrettsungdom gjennom et treårig prosjekt fra 2015-2017. Målgruppen har vært utøvere på ungdoms- og videregående skole. Formålet med prosjektet er todelt 1) å bidra til økt kompetanse hos både trenere, foreldre og utøvere i forhold til kosthold/ernæring og 2) være et ressurscenter i situasjoner som kan bli kritiske i forhold til spiseforstyrrelser. Utøvere som trenger hjelp til vektregulering, skal få hjelp til dette under veiledning av kompetent personell. Ved oppstart var det 21 utøvere som ble definert til å ha et spiseproblem, nå har vi 10 utøvere som får oppfølging for dette. Det kan være flere grunner til at tallet er lavere, men prosjektet er nok en viktig årsak til at vi ser en bedring på dette området.

Det har vært gjennomført opplæring på de videregående skolene og foredrag med tema som prestasjonskosthold, praktisk matlaging, hvordan gå frem ved mistanke om et spiseproblem, kroppssammensetning, motivasjon, restitusjon, vektutvikling, mental trening og selvfølelse.

Gjennom prosjektet er det gjennomført tre intervensjoner på alle 1. klasser på de videregående skolene i regionen. Hver samling evalueres og det vil bli en sluttrapport fra hver skole. Samarbeidet med de videregående skolene fungerer godt og tilbakemeldingene er positive. Det har tatt tid å få avtaler med ungdomsskolene, men dette vil bli prioritert i 2018. Fordi dette er et så viktig område kommer OLT til å fortsette med forebyggende arbeid i skoler og klubber gjennom undervisning og seminarer samt veiledning og konsultasjoner for unge utøvere, selv om midlene til prosjektet var ut 2017. Rapport for arbeidet på de videregående skolene er blitt forsinket pga langtids sykemelding hos den ansvarlige.

Fra barn til ungdom

Erfaringen fra arbeidet med Ungdomstreneren som ble avsluttet i 2016, er at det er behov for å jobbe med trenere og støtteapparatet rund barn og unge enda lenger ned i alder. Overgangen mellom barne- og ungdomsidretten, dvs alderen 12-14 år, er særlig utfordrende. Dette manifesterer seg i et stort frafall i denne aldersgruppen. Lagidrettene favner spesielt mange barn og unge. Prosjektet har derfor hatt et særlig fokus på lagidrettene og hvordan støtteapparatene der jobber, for å sikre at klubbene har gode opplegg der barna trives ut fra en overordnet målsetting om at flest mulig skal fortsette lengst mulig. Et viktig element i denne sammenheng er å jobbe med forståelse for at i denne alderen er det svært bra å være med i flere idretter.

Gjennom prosjektet har det blitt utarbeidet kursopplegg for støtteapparat (trenere, ledere og foreldre) og bedrevet informasjon i ulike kanaler, herunder også i media. Det har vært et eget og vært gjennomført en praktisk og teoretisk del med basistrening, samt et eget seminar om trening og utvikling for unge i klubber i alle tre kommunene i regionen. Dette har skjedd delvis i samarbeid med idrettsrådet i kommunen slik at flere klubber har vært på samme seminar. Totalt har vi hatt rundt 300 trenere, ledere og foreldre fra regionen på disse seminarne.

Prosjektet hadde midler ut 2017, men erfaringene og tilbakemeldingene så langt er gode og da man fortsatt mangler noen av de store klubbene (har ikke fått til avtale med Lillehammer Fotballklubb enda), vil arbeide videreføres i 2018.

Byregionprogrammet - fase 2

Lillehammer-regionen deltar i perioden 2015-2018 i Kommunal- og moderniserings-departementets Byregionprogram fase to sammen med de to regionene i Gudbrandsdalen med prosjektet By og fjell – moderne bosetting som grunnlag for utvikling og verdiskaping. Aktivitetene i programmet er delt inn i delprosjekter og har i 2017 i stor grad omhandlet følgende:

- Gjennomført kartlegging og spørreundersøkelse i alle 12 kommunene om handlingsrom og tradisjoner/kultur innen planlegging, forvaltning og tjenester
- Fullført eksempelstudier i tre kommuner med destinasjonene Hafjell, Venabygdsfjellet og Bjorli, avholdt møter med aktørene og gitt ut

rapporten om Fritidsboliger og lokal verdiskaping – Tiltak og strategier (ØF-rapport 02/2017)

- Gjennomført egen innovasjonsskole med deltagelse fra alle tolv kommunene, fylkeskommunen og fylkesmannen.
- Gudbrandsdalsmøte 2017 ble holdt i Lom, med deltagelse fra hele prosjektorganisasjonen. Her skrev ordførerne under en Viljeserklæring om samarbeid. Det henvises til egen rapport fra Gudbrandsdalsmøtet 2017 – Fra Byregionprogram til Gudbrandsdalspraksis.
- Basert på prosessene i programmet, og særlig resultatene fra Gudbrandsdalsmøtet 2017, ble det i begynnelsen av desember utformet et felles saksframlegg til kommunene og fylkesutvalget, for behandling på nyåret 2018.

De viktigste dokumentene i programmet, inklusive de det er referert til over, finnes på programmets nettsider. Det henvises dit for mer informasjon:

<https://byregionlg.wordpress.com/om-byregionprogrammet/>